

KARTA KURSU

Nazwa	Filozofia człowieka XX w.
Nazwa w j. ang.	The philosophy of the human person in 20th century

Koordynator	dr Paweł Sznajder	Zespół dydaktyczny
Punktacja ECTS*	5	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zaznajomienie studentów z podstawowymi filozoficznymi koncepcjami człowieka z uwzględnieniem kontekstu biologicznego i kulturowego oraz szczegółowe zapoznanie z wybranymi ujęciami istoty człowieczeństwa w wybranych nurtach myśli XX - wiecznej – fenomenologią, psychoanalizą, hermeneutyką, filozofią dialogu, personalizmem i transhumanizmem.

Warunki wstępne

Wiedza	Znajomość podstawowych pojęć i koncepcji filozoficznych. Podstawowa wiedza z zakresu antropologii biologicznej i kultury.
Umiejętności	Umiejętność formułowania wypowiedzi ustnych i pisemnych, czytanie ze zrozumieniem.
Kursy	Filozofia

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W_01 Student zna podstawowe filozoficzne koncepcje człowieka ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięć antropologów XX wiecznych.	K_W02
	W_02 Student zna najważniejsze elementy koncepcji antropologicznych, rozumie związane z przedmiotem problemy i pojęcia.	

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U_01 Student potrafi zastosować pojęcia i wiedzę z zakresu przedmiotu w kształtowaniu własnego światopoglądu, potrafi włączyć zdobyte informacje w całość posiadanej wiedzy.	K_U05

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K_01 Student potrafi zastosować pojęcia i wiedzę z zakresu przedmiotu w kształtowaniu własnego światopoglądu, przekonań etycznych, zarządzaniu zasobami ludzkimi itp.	K_K01, K_K02

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	15	30										

Opis metod prowadzenia zajęć

Metoda wykładu z wykorzystaniem technik multimedialnych.
Wspólna analiza wskazanych przez prowadzącego lektur. Dyskusja służąca rozwijaniu refleksji dotyczącej wybranych koncepcji antropologicznych, analiza symboli, dzieł sztuki.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01												x	
W02												x	
U01								x	x				
U02													
K01								x	x				
K02													
...													

Kryteria oceny

Egzamin pisemny z wiedzy podanej na wykładzie i lektur obowiązkowych. Interpretacja wskazanego przez prowadzącego tekstu. W przypadku nadzwyczajnym – zajęć prowadzonych zdalnie, egzamin odbędzie się w formie ustnej w aplikacji Microsoft Teams.

Zaliczenie ćwiczeń – aktywność na zajęciach, obecność, udział w dyskusji, przygotowanie referatu.

Uwagi

Dozwolone są dwie nieobecności podczas semestru, pozostałe nieobecności skutkują koniecznością wykonania dodatkowych zadań (referat, praca pisemna).

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Zajęcia organizacyjne. Pojęcie, problemy, metody filozofii człowieka w XX wieku.
- 2-3. Poszukiwanie istoty człowieczeństwa w dziejach myśli Zachodniej
- 4-5. Filozofia a literatura na przykładzie analizy mitu adamicznego Paula Ricoeura. Symbolika zła.
- 6-7. Filozofia a antropologia biologiczna
Antropogeneza człowieka.
- 8-9. Człowiek jako *homo religiosus* – M. Eliade, C.G. Jung
- 10-11. Zwrot antropologiczny. M. Scheler, H. Plessner, A. Gehlen.
- 12-13. Człowiek a filozofii dialogu (E. Levinas, F. Rosenzweig)
- 14-15. Koniec człowieka? - koncepcje człowieka w postmodernizmie i transhumanizmie

Tematyka ćwiczeń:

- 1-2. Człowiek i nadczłowiek – punkt wyjścia antropologii XX wieku (F. Nietzsche)
- 3-4. Antropogeneza człowieka (M.S. Gazzaniga, P. Lenartowicz)
- 5-6. Człowiek w mitach – ujęcie etnologiczne (C.-L. Strauss)
- 7-8. Program współczesnej antropologii (A. Gehlen)
- 9-10. Człowiek na drabinie bytów (Scheler)
- 11-12. Człowiek jako istota działająca i tworząca – kondycja człowieka (H. Arendt)
- 13-14. Sprawczość człowieka (Wojtyła)
- 15-16. Relacja etyczna z Innym (Levinas)
- 17-18. Wolność człowieka (J.-P. Sartre)
- 19-20. Wolność i nadzieja człowieka (J. Tischner)
- 21-22. Płciowość człowieka (M. Merlau-Ponty)
- 23-24. Ciało i cielesność człowieka (J.-P. Sartre, M. Henry)
- 25-26. Miłość (E. Fromm)
- 27-28. Czasowość człowieka (P. Ricoeur)
- 29-30. Człowiek jako uchodźca (H. Arendt, G. Agamben)

Wykaz literatury podstawowej

- F. Nietzsche, *Tako rzecze Zaratustra*, (fragmenty).
- Lévi-Strauss, *Surowe i gotowane*, Warszawa 2010.
- A. Gehlen, *Człowiek jako biologiczna osobliwość*, [w:] *Człowiek. Jego natura i stanowisko w świecie*, Toruń 2017, s. 45-58.
- M. Scheler, *Stanowisko człowieka w kosmosie* (fragmenty) [w:] *Pisma z antropologii filozoficznej i teorii wiedzy*, s. np. 80-96.
- H. Arendt, *Kondycja ludzka*, Warszawa 2000, s. 11-26.
- K. Wojtyła, *Analiza sprawczości na tle dynamizmu człowieka*, [w:] *Osoba i czyn*, Kraków 1969, s. 61-78.
- E. Levinas, *Relacja etyczna i czas* (fragmenty), [w:] *Całość i nieskończoność*, Warszawa 2014, s. 262-305.
- J-P. Sartre, *Być i działać: wolność*, [w:] *Byt i nicość*, Kraków 2007, s. 533-586.
- M. Merlau-Ponty, *Ciało jako byt płciowy*, [w:] *Fenomenologia percepcji*, Warszawa 2001, s. 175-193.
- J-P. Sartre, *Ciało dla innego*, [w:] *Byt i nicość*, Kraków 2007, s. 428-441.
- M. Henry, *Wcielenie. Filozofia ciała*, Kraków 2012. (fragmenty)

E. Fromm, *O sztuce miłości, (fragmenty)*

J. Tischner, *W poszukiwaniu istoty wolności*, [w:] Świat ludzkiej nadziei, Kraków 1992, s. 126-148.

P. Ricoeur, *Czasowość; Bycie ku śmierci; Śmierć w historii*, [w:] *Pamięć, historia, zapomnienie*, Kraków 2006, s. 469-491.

Hannah Arendt, *Pisma żydowskie*, Warszawa 2012, s. 299-311.

G. Agamben, *My, uchodźcy*, (<http://recyklingidei.pl/agamben-my-uchodzcy>)

Wykaz literatury uzupełniającej

H. Plessner, *O tym co ludzkie i nieludzkie*, [w:] *Pytanie o conditio humana. Wybór pism*, Warszawa 1988, s. 254-263.

K. Jaspers, *Człowiek*, [w:] *Filozofia egzystencji*, Warszawa 1998, s. 25-44.

R. Ingarden, *Człowiek i jego rzeczywistość*, [w:] *Książeczka o człowieku*, Kraków 1987, s. 27-38.

M. S. Gazzaniga, *Udana randka z szympanaicą? [w:] Istota człowieczeństwa. Co sprawia, że jesteśmy wyjątkowi?*, Sopot 2011, s. 47-68.

P. Lenartowicz, *Problem rekonstrukcji wczesnych człowiekowatych*, [w:] NAUKA – RELIGIA – DZIEJE V seminarium Interdyscyplinarne w Castel Gandolfo, 8-11 sierpnia 1988, J. A. Janik, P. Lenartowicza (red.), s. 107-131.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	30
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	10
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	30
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	10
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	30
Ogółem bilans czasu pracy		125
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		5